

MIKE SINGER

Nikola Jokić

Nikar tako resno

Prevod: Simon Demšar

Za Annie, Natalie, mamu in očeta

Uvod

Iz gostinskega lokala, ždečega pod žgočim soncem, se je odpiral pogled na obrežje, kjer so se otroci kopali, odrasli pa srkali pijačo.

Mimo se je pripeljalo najeto plovilo z dvema zastavama. Na eni je pisalo DREAM CATCHER, na drugi KK JOKER. Prvi napis se je nanašal na najbolj cenjenega konja Nikole Jokića, drugi pa na košarkarski klub, ki nosi njegovo ime.

Srbski Sombor z izjemo tega plavajočega oglasa ni delal reklame za svojega najslavnejšega prebivalca. Namesto tega ga je raje varoval.

Na eni strani omenjenega mirnega lokala je bila restavracija višjega razreda, znana po lokalni specialiteti, ribjem paprikašu. Na drugi strani je bila javna plaža – v Somborju ji pravijo *strand* – kjer so se domačini kopali in sončili.

Nekega poznega julijskega popoldneva sva se v tem prikupnem kotičku Jokićevega rojstnega kraja dobila z Isidorjem Rudićem, prvim trenerjem, ki je verjel v Nikolo. Po naključju sta se v reki kopala tudi dva izmed njegovih soigralcev iz najzgodnejšega obdobja in kmalu sta se nam pridružila s svojimi zgodbami iz tistega časa.

Isidor, ki mu je pri obujanju spominov pomagal pomočnik Miloš, je imel na zalogi veliko fotografij in zgodb, precej pa sta imela povedati tudi Jokićeva soigralca. Moj prevajalec Marko je te zgodbe še zame obudil v življenje.

Po kakšni uri so na senčnike, ki so nas varovali pred soncem, začele padati debele kaplje dežja. Isidorjeve fotografije in spominki, vključno z dresi in skrbno zbranimi zapiski iz najzgodnejšega obdobja treningov, so bili v nevarnosti, da se zmočijo.

Hitro smo pobrali vse stvari in sledili Isidorju, ki je dejal, da ve za miren lokal, kjer bomo lahko nadaljevali.

Isidor je najprej zapeljal do kopališkega zavetja, kakšnih trideset kilometrov oddaljenega od kopališkega lokala, kamor so se med nalivom poskrili kopalci.

»Tole je Nikolov avto,« je dejal in pokazal na avtomobil, parkiran na makadamski cesti ob kopališkem zavetišču.

»Greš noter?«

»Raje ne,« sem dejal.

Nikola je vedel, da sem v Srbiji, a sem želel spoštovati njegovo zasebnost.

Ali bi bil jezen – bi misli, da sem vdrl v njegovo zasebnost? sem se spraševal. Ali bi cenil, kako daleč sem pripotoval? Nisem si znal odgovoriti.

Isidor me ni upošteval.

Odtaval je noter, kjer je našel Nikolo med domačini, ki so se želeli fotografirati z njim ali pa dobiti vsaj njegov avto-gram. Spremljal ga je njegov najboljši prijatelj Nemanja Pribić. Isidor mu je pojasnil, kaj se dogaja.

»Neki Američan je tukaj,« je dejal. »Piše knjigo o tebi.«

Čez nekaj minut je Jokić prišel iz zavetja; na sebi je imel samo črtaste kopalke. Med neusmiljenim nalivom sem skočil s sovoznikovega sedeža.

»Mike!« je zaklical Nikola.

Najin objem je bil pristen, Nikola pa mi je po tem predstavil še svojega najboljšega prijatelja.

Pogovor je trajal kvečjemu minuto. Konec koncev se je to dogajalo sredi nevihte.

Nemanja Pavkov je bil eden prvih na svetu, ki je ugotovil, da se v debelušnem in nekoliko nerodnem mlajšem bratu Strahinje in Nemanja Jokića skriva nekaj posebnega.

Pavkov ni bil ne oglednik iz lige NBA niti lokalni trener v Somborju, kjer je Nikola odraščal. Bil je dvaindvajsetletni re-

kreativec, ki si je v poletnem času želel kraljevati na lokalnih igriščih in je hitro ugotovil, da za to potrebuje pomoč Nikole. Ni ga motilo, da je bil ta brez kondicije in da ga je bilo vedno moč na daleč prepoznati po njegovem značilnem slogu: odvezanih supergah. Tudi to ga ni motilo, da je bilo Jokiću takrat vsega trinajst let in je bil torej devet let mlajši od njega. Pavkov je namreč odkril to, kar so zaradi Jokićevega videza mnogi prezrli: da je fant nadarjen in izjemno tekmovalen.

»Bil je kot velik plišast medvedek,« je pripovedoval Pavkov dobrih petnajst let po tistem, ko je omenjeni dvojec vsakodnevno cefral nasprotnike in begal tiste, ki so Jokića odpravili z nonšalantnim zamahom roke, češ da je mehkužec.

V srbskih soseskah se je košarka redko igrala na celem igrišču. Vedno tri na tri. Ob tem pa je včasih ob igrišču stalo tudi po ducat ekip, ki so čakale, da dobijo priložnost za igro. Zmagovalec igre je, tako kot se spodobi, ostal na igrišču, poraženec pa ni imel razloga, da se še naprej potika naokoli. Za tisti dan je opravil.

Pavkov je pri Jokiću najprej opazil njegov tekmovalni duh. Nikola že kot otrok ni maral izgubljati, ne glede na to, za kakšno tekmo je šlo. Če si izgubil v ulični tekmi, je to pomenilo, da si moral poiskati nekaj drugega, s čim si boš zapolnil popoldne. Jokić druge motivacije ni potreboval. Majhen in čokat Pavkov ga je zato vedno vabil v svojo ekipo, čeprav so se mu nevedni nasprotniki sprva posmehovali.

Nikoli sta pot v svet športa utrla brata Nemanja in Strahinja, prav tako izvrstna košarkarja; je pa najmlajši Jokić imel občutek za igro, ki je njegovima robotima bratoma manjkal.

Strahinja je bil v igri nežen približno tako kot buldožer.

»Ko je metal, je bilo videti, kot bi vrgel kamen,« je povedal Pavkov, a priznal, da je bil najstarejši od bratov Jokić v obrambi dobesedno kot stena. »Koš pa je zadel samo, če je zabil.«

Nikola po drugi strani fizično ni izstopal. Ni bil ne hiter ne atletsko razvit, vsaj v klasičnem pomenu besede ne. Osrednjega pomena v igri je bil njegov navdih – pri tem pa je potreboval soigralce, ki so se bili pripravljene odkrivati. Igra tri na tri je Jokiću nudila ogromno prostora in njegova ekipa je redko izgubila. Bil je kot dirigent in je sesuta igrišča uporabljal za svoj osebni laboratorij. Tiste slepe podaje, ki sedaj rešetajo obrambe nasprotnih ekip v ligi NBA, so se po Pavkovih besedah začele med obledelimi belimi črtami in dotrajanimi obroči na rdečkastem igrišču za ulično košarko – na igrišču v senci somborskega stanovanjskega kompleksa, kjer sta oče in mama Jokić vzgajala svoje tri sinove.

Če odštejemo tistih nekaj dreves, ki so nudila senco, in lesene tribune na obeh straneh, je bilo Jokićevo prvo igrišče skromno in pusto in kot tako ni niti malo namigovalo na tako neverjetno in osupljivo zgodbo, ki jo bo v nadaljevanju spisal mali Nikola. Jokić je bil neprilagojen, duhovit in pretkan, s čimer si je utrl pot, kakršne si ni še nihče. Pa tudi njegove zgodbe – od nejasnih obetov vse do enega največjih igralcev vseh časov – ni povedal še nihče. Do tega trenutka.

Nemanja Pavkov ni mogel napovedati, kaj vse bo dosegel Nikola Jokić; kot tudi nihče od drugih, ki sem jih intervjuval za to knjigo. Pavkov je šele pet let pozneje, ko je Jokić podpisal prvo profesionalno pogodbo z beograjskim klubom Mega, opazil drobno, a pomembno spremembo v njegovem pristopu do igre.

Njegov prijatelj si je zavezal superge in se pred tekmo začel ogrevati. Celu vaje za raztezanje je delal.

»Vsi so bili osupli,« je povedal Pavkov. »Začenjali so se spraševati, kaj za vraga je to. V tistem trenutku sem vedel, da mu bo uspelo.«

Sto metrov stran od osvetljenega osrednjega igrišča, kjer je Jokić naredil svoje prve košarkarske korake, se dviga od

sonca ožgana stenska poslikava Jokića med igro. Mural so naredili na steno šole, ki jo je obiskoval. Na njem je z otroško pisavo in velikimi črkami napisano: »*Don't be afraid to fail big.*« (Naj te ne bo strah neuspeha.)

1. poglavje

Sombor

Če so tiste tekme ulične košarke pomenile Jokićevo sproščeno uverturo v igro, je bilo uradno uvajanje veliko bolj turbulentno.

Kot košarkar se je registriral leta 2002 s preprosto fotografijo za potni list. Udrtih modrih oči, bledega obraza, zabuhlih lic in kratkih štrlečih las – a v pogledu tega sedemletnika se je že takrat skrivala nekakšna nagajivost. Kot da bi že vnaprej izzival bodoče nasprotnike, v katerih je sprožal dvom zaradi svojega videza.

Ta občutek samozavesti in globoko prepričanje vase sta pozneje postala njegov zaščitni znak. Šele ko je zajezil nepopustljivo vero v svoj prav, je dobil priložnost, da igrišče preoblikuje v osebno platno eksperimentiranja in ustvarjalnosti. Njegovega prvega trenerja Gradimira Markovića namreč Nikolove improvizacijske spretnosti niso niti najmanj zanimale.

Zahtevni Gradimir je bil zadolžen za KK Sombor in Nikolovo generacijo otrok, ki so igrali mini košarko – otrokom prilagojeno različico tega športa. Igralni čas je bil krajši, obroči nižji in sodniška merila blažja; igrati pa so morali vsi. Gradimir je bil na treningih strog in je zahteval disciplino. Imel je nalogo otrokom košarko približati, a morda pri tem ni bil najbolj spreten. Tu ni bilo prostora za razcvet Jokićeve ustvarjalnosti. In kar je še slabše – zanjo ni bilo posluha.

Gradimirovo vztrajanje pri »trdem« treningu je razkrilo Jokićevo pomanjkanje kondicije. Njegovi sovrstniki so ga v otroških letih imeli za lenega. Govorili so, da je ravno tako zadovoljen, tudi če igro samo gleda. Na treningih ni pokazal

nobene volje za naporne teke; še posebej zaradi tega, ker niso prinašali glavne nagrade – svobodne igre s košarkarsko žogo v rokah.

V čem je torej smisel?

Pod Gradimirom se Jokićeva ljubezen do košarke ni razvijala. Zdelo se mu je kot služba. Glede na splošno znano trmo se mu seveda ni dalo sodelovati pri nečem, kjer pravila postavljajo drugi. Njegova ustvarjalnost – in s tem zagretost za sodelovanje – je do leta 2008 trpela.

Uspehi ekipe mu niso bili v uteho in niso zmanjšali njegovega nezadovoljstva, čeprav so v eni od sezon zmagali na prvenstvu Vojvodine, enkrat pa so bili drugi. V letu in pol niso izgubili niti tekme.

To je bila izjemno uspešna generacija somborskih košarkarjev. Jokić je bil pomemben člen ekipe, ni pa še bil zvezdnik. Čustveno se je še vedno razvijal.

Okoli leta 2006, med pripravami v Studenici, se je Jokiću nenadoma vse sesulo. Ni mu bil všeč trenerjev ostri pristop in ni mu bilo všeč, da je tako daleč od doma. Jokal je in čez nekaj dni poklical starše, naj ga pridejo iskat.

V ključnem obdobju odraščanja, na občutljivi točki razvoja, je bil razpet med tem, ali naj kljub stiski nadaljuje igranje košarke ali pa naj jo opusti. Pomisleki, ki so se ga lotevali, so bili prehudi.

Če ne bi bilo Isidorja Rudića, bi Nikola Jokić košarko najbrž za vedno opustil.

Jokić je bil pri trinajstih letih izjemno trmast, nezainteresiran za vse, razen za igro, in čustveno zelo ranljiv. Ko ga je v roke dobil Isidor, je bil z eno nogo že pri izhodnih vratih.

Isidor na prvi pogled morda deluje strogo. A za ostrim pogledom, mogočno brado in atletsko postavo se skriva pozoren in razumevajoč človek.

Ni mu bilo všeč, kako se razvija Jokićeva ekipa. Ni mogel gledati, kako uniformno je postalo njihovo okolje in kako omejujejo njihov igralski slog. Februarja 2009 je obljubil, da bo prevzel KK Sombor in s treningi začel takoj, ko se vrne z zimskega dopusta.

Med Isidorjevimi počitnicami pa se je Jokić poslavljaj od košarke. Odslovili so ga z enega treninga in potem še z drugega. V razmišljanju je bil vedno dober, zato se je do tretjega treninga že naučil, kakšen je vzorec. Odločil se je, da na trening sploh ne gre.

»Ko sem se vrnil z dopusta, Nikole ni bilo,« je povedal Isidor. »Morali smo ga prositi, naj spet začne trenirati.«

Jokić je po Isidorjevem mnenju takrat intenzivno razmišljal o svoji prihodnosti v košarki. Za njim je bilo že nekaj mučnih sezon, njegovi zavzetost in motivacija sta usihali. Ker mu je bilo dovolj dela z edinim trenerjem, kar jih je dotlej poznal in s katerim se nista ujela, ga je zanimalo, če bo Isidor kot trener bolj vizionarski. Spraševal se je, ali bo vreden njegovega časa. Že kot najstnik je bil izjemno kritičen. V telovadnico se je vrnil šele, ko je dobil zagotovila, ki jih je želel.

»Če ne bi prevzel ekipe, me ne bi bilo več v košarki,« je Jokić dejal Isidorju.

Sprva je bilo težko, a sta vzpostavila vez. Čeprav se je ta v naslednjih štirih letih, ko je Isidor treniral Nikolo, okrepila, je bilo treba odnos vseskozi negovati. Nikola ni bil goreče zavzet in Isidor se je tega dobro zavedal.

»Če sem iskren, sem se tudi z njim prepiral,« je povedal Jokić. »Ne ravno prepiral, bolj prerokal.«

Ker je Isidor na lastne oči videl, kako malo je manjkalo, da bi Nikola vse skupaj pustil, ni potreboval dodatnih dokazov o tem, na kako krhkih temeljih stoji vse skupaj.

Če je prišel danes, to še ni pomenilo, da bo prišel tudi jutri.

Nikola namreč treningov preprosto ni maral – milo rečeno.

»Vsa štiri leta sva se dajala zaradi treningov,« je povedal Isidor, ki se je najprej lotil tistega, kar je bilo Jokiću najbolj všeč.

»Popolnoma sem spremenil sistem treninga,« je dejal.

Isidor je verjel v spodbujanje tekoče, prosto gibljive obrambe, ki je ustrezala Jokićevim močnim točkam. Prepoznal je njegovo tehniko obvladovanja žoge, ki je bila za tako visokega igralca nekaj edinstvenega, in sposobnost, da hitro prebere obrambo. Za razliko od njegovega prvega trenerja je okreplil Jokićevo vlogo organizatorja igre. Želel si je, da raziskuje, da premika meje, da vedno znova preizkuša obrambo nasprotnika.

»Rad je igral ne glede na to, kaj je ponudila nasprotna obramba, in ni želel slediti dogovorjeni akciji,« je povedal Isidor.

To je bil začetek Jokićevega improvizacijskega obdobja. Da je zablestel, je v rokah potreboval žogo.

Pogosto je podajal iz avta. Ko je podal Igorju, nadarjenemu organizatorju igre iz svoje ekipe, se je obramba seveda zgostila okoli tistega, ki obvlada žogo. Trenerjev nasprotnih ekip še niso skrbele njegove sposobnosti organizatorja igre, ker na zunaj tega ni bilo videti. (Njegove dobre igre so na začetku pogosto pripisovali bolj sreči kot čemu drugemu.)

Takoj ko je Igor začutil pritisk, je bil Jokić prvi izhod v sili. Po Isidorjevem mnenju so se tu začele kazati in izboljševati njegove veščine centra kot organizatorja igre.

»Nisem mogel presoditi, kateri izmed njiju bo boljši igralec, Igor ali Nikola,« je priznal Isidor.

Še danes med igralci debatirajo o tem, kateri je bil takrat koristnejši. Nekateri se, najbrž v šali, postavijo na Igorjevo stran.

Spremembe, ki jih je uvedel Isidor, so bile Jokiću všeč. Pri tem slogu igre je bil z glavo pri stvari, poleg tega pa je imel

v pionirskih in kadetskih selekcijah – v tem času je bil njegov trener Isidor – ob sebi nadarjeno ekipo, ki ga je dopolnjevala.

Še vedno pa ni maral treningov.

Ob vstopu v sezono 2009/2010 si je Isidor natančno zapisoval vse v zvezi z ekipo, ki jo je nasledil. Iz teh zapiskov je mogoče natančno razbrati Jokićeve navade. Ko se je približevala tekma, je prišel na trening. Ko je vladalo zatišje, je bila večja verjetnost, da bo na kopališču kot pa v bližini telovadnice. Njegova motivacija so bile samo tekme – in nič drugega.

»Zlasti po koncu sezone ga celo poletje ni bilo na trening, če pa je že prišel, je tudi hitro odšel,« je povedal Isidor.

Podobno kot pri Gradimiru se je tudi tokrat dogajalo, da težji ko so postajali treningi, manj je bilo možnosti, da bo prišel. Če si je bilo treba izmisliti poškodbo, da bi se izognil kakšnemu še posebej napornemu treningu, je to storil. Tu pa se je pojavila nova past, saj Isidor ni želel priganjati poškodovanih igralcev, sploh pa ne nekoga Jokićeve velikosti.

»Kadar so potekale kondicijske priprave, so bile vedno težave,« je povedal Isidor, ki pa se je naučil, kako pretentati spletkarja. Kadar je Jokić pred kakšnim napornim treningom simuliral poškodbo, se je Isidor na hitro premislil in trening spremenil v igro pet na pet. Jokić je seveda ugriznil v vabo.

»V redu, sem že dober,« se Isidor spominja Nikolovih besed, ki povzemajo nenehno merjenje moči med igralcem in trenerjem.

Isidor je dobro poznal Nikolovo telo. Pred sezono 2009 je opravil testiranje igralcev v skoku v višino, skoku v daljavo, dvajsetmetrskem šprintu in trebušnjakih. Nikola je bil dober v vseh prvinah, razen pri trebušnjakih.

»Bil sem prepričan, da bi bil še boljši, če bi mu uspelo shujšati,« je dejal Isidor.

Trener je bil zaradi Jokićeve višine pazljiv, tudi če ni bil poškodovan. Prav tako ni postavljajl nerazumnih kondicijskih zahtev. Zavedal se je, kako dolgočasni so takšni treningi za

najstnike. Če je iz Jokića hotel izvleči največ in ga postaviti za drugega organizatorja igre, pa je moral fant izgubiti nekaj kilogramov. Isidor je zato uvedel nove kondicijske vaje, ki jih je zakamufliral v vaje za vodenje žoge, da so bili treningi bolj zanimivi. Ta drobna sprememba se je obnesla in Jokićeva koordinacija je neverjetno napredovala.

»Lahko je vodil pet žog hkrati,« se spominja Isidor.

Nikolo je razganjalo od samozavesti in užival je v igri. V svojem najljubšem slogu košarke je bil uspešen in je kar naprej preizkušal svoje na novo odkrite sposobnosti.

Medtem ko so ostali soigralci tudi poleti hodili na treninge, se Jokić ni zmenil zanje. Po njegovem mnenju so bili dolgočasni in nepotrebni. In če ni tekem – kakšen je sploh smisel treninga?

Jokića je bilo treba zaradi uporniškega značaja nenehno spremljati.

»Ker je Sombor majhno mesto, lahko vsakogar srečaš na ulici,« je dejal Isidor. »Ko sem Nikolo videl v družbi staršev, sem ga vprašal, zakaj ni prišel na trening. Odgovoril je: ‚Zakaj bi hodil na treninge, ko pa sem najboljši?‘«

2. poglavje

Prva ljubezen

Caffe Hilton je preprost lokal s prijetno odprto teraso v mirni soseski v Somborju.

V njem se počutiš sproščeno in udobno, tako kot povsod drugod v tem prikupnem srbskem mestu. To ni kraj za veseljačenje. Nahaja se na robu predela, kjer so živeli Jokići, in je verjetno najvplivnejši lokal Nikolove kariere.

Brez globokih razpredanj, ki so se tu odvijala v mnogih dolgih nočeh, bi se Jokićeva zgodba lahko predčasno končala.

Neuradni svetovalni odbor so sestavljali Isidor, Nikolov oče Branislav in konjeniški trener Vlada, ki je bil po naključju oče Nikolovega najboljšega prijatelja. Vsi so prispevali svoj delež k Nikolovi prihodnosti. Skupaj so bili zaslužni za razvoj njegove ljubezni do košarke v zgodnjih najstniških letih.

Le da se Nikola ni hotel k ničemur zavezati.

V igri je bilo več dejavnikov. Medtem ko sta se Nikolova brata ukvarjala vsak s svojo kariero, Nemanja v ZDA in Strahinja v prvi srbski ligi, sta starša vso energijo in pozornost posvečala vzgoji najmlajšega sina. Po Isidorjevem mnenju je bil Nikola zaradi tega razvajen. Ko je Branislav videl, da Nikolovo zanimanje za košarko usiha, se je začel spraševati, če mu to »crkljanje« dejansko škodi.

Branislav, ki je bil tudi sam nekoč uspešen košarkar in je pozorno opazoval že razvoj starejših sinov, je ob spremljanju Nikole hitro ugotovil, da ima ta še večji potencial. Po naključju so se stvari tudi časovno sestavile, saj se je Branislav bližal upokojitvi in je na novo pridobljeni čas lahko posvetil najmlajšemu sinu.

Vsi deležniki pa so morali upoštevati Nikolovo prvo lju-bezen: konje. S konji sta se ukvarjala že njegov oče in dedek, tako da je Nikola med odraščanjem z očetom pogosto hodil na tekme in bil že kot otrok *vedno* v hlevu.

Vlada je Nikolo tako pogosto jemal s seboj na hipodrom, da so nekateri lastniki konj mislili, da je njegov sin. Bil je ob-seden s konji. Najsrečnejši je bil v hlevu, ko je gledal tekme in ko je skrbel za živali. Njegova najljubša disciplina so bile kasaške dirke, ko konj po stezi za seboj vleče voz na dveh kolesih.

»Pokojni Jovan Ladjar, velikan kasaških dirk, je bil prvi, ki je Nikolo posadil v kasaški *sulki* in mu dal v roke vajeti,« je povedal Branislav.

Nikolova jutranja opravila so se seveda vrtela okoli ko-njev. V hlevu se je delalo v dveh izmenah: zjutraj in popoldne. Preden je šel v šolo, je zavil v hlev v bližini doma, da je počis-til bokse in poskrbel za konje.

»Nekoč me je poklicala njegova učiteljica in me vprašala, zakaj Nikola ‚smrdi‘«, se spominja Branislav. »Vse sem ji raz-ložil.«

Kot je povedal Nikola, so bili hlevi takrat umazani in v njih je »precej smrdelo«.

»Tudi če greš pod prho, ne pomaža. Vonj se ti nekako zažre v kožo in v lase,« je Jokić opisal vonj, zaradi katerega je bila učiteljica v skrbeh. »Nekaterim je všeč, drugim malo manj.«

V tistem obdobju je imel najraje konja z imenom Fanta-stik Lobell. Nikolov oče, ki je razumel sinovo ljubezen do teh živali, je podobo konja skupaj z imenom dal natisniti na maji-co. Za Nikolo je bil to dres.

»Vedno mi je govoril, da bi se rad ukvarjal s konji,« je po-vedal Branislav.

Nemanja, Nikolov najboljši prijatelj in Vladov sin, je de-jal, da Nikolove strasti ni mogoče razložiti.

»S tem se moraš roditi,« je dejal Nemanja.

Kot je povedal Nikola sam, se je med konji lahko »odklopil« in pretil energijo v svoj najljubši hobi. Najsrečnejši je bil med temi živalmi. Všeč so mu bile priprave in treningi, kovanje konj in taktika. Z užitkom je poslušal trenerje in pripovedovanja o najhitrejših konjih zunaj Somborja. Predvsem pa je bil rad z njimi v naravi, kjer je bilo vse tako spokojno.

»Dirke trajajo vsega kakšno minuto,« je dejal.

Njega pa je prevzelo celotno dogajanje.

Čeprav je bilo konjem predanih tudi več ljudi iz Nikolovega najožjega kroga, so bili odločeni, da košarka na njihov račun ne sme trpeti. V Nikoli so namreč videli prevelik potencial.

»Zanj so bili konji ljubezen, košarka pa nekaj, kar je *moral* početi,« je povedal Isidor.

Po številnih dolgih nočeh in izpraznjenih vrčkah piva je odbor Caffeja Hilton prišel do zaključka.

»Dejal sem mu, da naj se, ker je za košarko res nadarjen – je največji, najmočnejši in najboljši na igrišču – osredotoči na ta šport in zasluži denar, potem pa ima lahko konjev, kolikor hoče,« je dejal njegov oče.

Nikola pa je seveda imel svoje načrte.

Treniranje košarke, kjer je že tako ali tako blestel, ni bilo niti približno tako zabavno kot popivanje s prijatelji. Jokić, ki je rad plesal in z dolgim seznamom srbskih pesmi v glavi, je rad zahajal v družbo, enako kot njegovi soigralci.

Košarkarski treningi so bili dopoldne, tako da so imeli Nikola in njegovi prijatelji dovolj časa, da se ponoči družijo in zabavajo. Isidor, ki je vedel, kaj počnejo, pa je bil prebrisan. Leta 2010, ko je bilo Jokiću petnajst let, je začel po mestu patroljirati z alkotestom (še vedno ga ima) in se je pogosto nenapovedano pojavil v lokalih. V Somborju se vsi poznajo med seboj, in če je kdo od njegovih igralcev začel veseljačiti, se pred trenerjem ni mogel skriti.

»Ko si v Srbiji star petnajst, šestnajst, sedemnajst let, pač začneš piti alkohol, on pa nam tega ni dovolil,« je povedal Nikola. »Mislim, da smo ga zelo spoštovali in tega spoštovanja nismo hoteli uničiti.«

Kazni so bile preproste.

Če te je dobil enkrat, si za en teden ostal brez treninga. Drugi prekršek je pomenil mesec dni brez treninga. Če bi koga zasačil tretjič, bi »letel« iz ekipe, tudi če bi šlo za bodočega prvaka NBA.

»Po drugem prekršku so vsi nehali, tudi Nikola,« je povedal Isidor.

V Caffēju Hilton so analizirali vse vidike Nikolovega razvoja, vključno s preprekami.

»Včasih so ga zbadali, ker je bil višje rasti, a je z leti to prebrodil in se je na igrišču počutil še bolj dominantnega,« je povedal Branislav.

Po vsakem treningu so se člani svetovalne ekipe pogovorili in analizirali njegovo psihično stanje. Nikolo so domov odpeljali starši katerega od soigralcev, Isidor in Branislav pa sta se še istega večera dobila na sestanku. Če pa je Nikolo po treningu pobral Branislav, ga je najprej odložil doma in se potem sprehodil tistih nekaj korakov po ulici do lokala na dodatno razpravo. Če Nikole na trening sploh ni bilo, kar je bilo dokaj pogosto, pa je bil potreben krizni sestanek.

»Branja je v Nikoli videl nekaj, česar pri Nemanji in Strahinji ni zaznal,« je dejal Isidor.

Nikolov oče je naredil vse, kar je bilo v njegovi moči, da to iskro obdrži pri življenju, čeprav za njegovega sina to ni bilo vedno najbolj prijetno. Potencial je bil očiten, a ga je bilo treba še razplesti in osmisliti.

»Bil je precej nemirnega značaja, jaz pa sem bil zahteven oče, ker sem ga vedno silil, naj trenira in igra na polno, kar mu je pogosto šlo na živce,« je pojasnil Branislav.

Nikolo so vsi skušali prepričati, naj stvari vzame resno.

»Tokrat je bila največja težava v tem, da so bili treningi za Nikolo deveta briga,« je dejal Isidor. »Cele dneve in noči smo delali načrte, kako ga spraviti v telovadnico.«

Kako naj ga spodbujamo, ne da bi ga silili? Kaj storiti, da mu bo prijetno in da treningi zanj ne bodo takšna muka? Kako naj v vse skupaj vključimo konje?

Ko je bil Nikola star šestnajst let, je za štiri mesece zapustil košarkarska igrišča.

»Oče je šel na pogovor k Isidorju in konjeniškemu trenerju Vladu. V tistem času je bilo konjenišтво moj največji hobi. Želel sem si početi samo to. Ko sem bil pri Vladu je začel takole: ‚In kdaj se misliš vrniti na treninge?‘... Danes se mi to zdi smešno,« je povedal Nikola.

Omenjena skupina je izdelala več strategij, kako ga motivirati.

Ko je Nikola prišel iz stanovanja, se je Isidor »po naključju« znašel tam in ga vprašal, kaj namerava s treningom.

»Skušali smo narediti tako, da je bilo videti spontano, čeprav ni bilo,« je dejal Isidor.

Naslednjič so šli po konjeniški poti.

Ko je bil Nikola z Vladom v hlevu, je Isidorja nekdo poklical, naj se naključno pojavi tam.

Resda ni šlo za kakšno posebej zapleteno taktiko, lahko pa iz teh načrtov lahko razberemo, kako močno so se trudili, da bi Nikolo prepričali, naj se zresni.

Naslednji manever je bil najbolj dovršen in je bil usmerjen v Nikolovo srce. Tudi Vladova sinova sta igrala košarko, zato je Vlada vedel, da Nikola ni preveč zagret za trening. Vlada je moral krmariti med dvema Nikolovima hobijema.

»Brana je prišel k mojemu očetu in dejal: ‚Daj prosim, pomagaj mu, da se vrne na treninge. Postavi mu pogoj, da se mora, če se želi ukvarjati s konji, vrniti h košarki,‘ je povedal Vladov sin Nemanja.

Konjske zadeve.

Nemanja je kot otrok hodil na konjske dirke, a je njegovo zanimanje sčasoma splahnelo. Nikoli pa ni dvomil o Nikolovi ljubezni do konjev in je pač sprejel dejstvo, da mu kasaške dirke veliko pomenijo.

»A je šlo po moje bolj za ljubezen do kasaških dirk kot športa in ne toliko do samih konjev,« je dejal Nemanja.

Nikolova neuradna ekipa je to ljubezen izkoristila sebi v prid. Ekipa iz Caffeya Hilton si je zgradila trdne temelje.

Pozni večeri v lokalu so se zavlekli čez polnoč, saj se je debata vedno vrtela okoli Nikolove nepredvidljive motivacije. Hitre rešitve in lahkih odgovorov ni bilo. Nikola je bil trmast.

»To je bil proces, ki je trajal štiri leta,« je povedal Isidor.

Kako jim je uspelo prepričati Nikolo, da postavi košarko na prvo mesto? Ali še bolje, zakaj jim je bilo toliko do tega?

Branislavovi razlogi so bili jasni, Isidor pa ni imel dovolj časa, da bi se vsakemu otroku lahko posvetil na ta način. V čem je bil torej Nikola drugačen?

»Opazil sem, da je postajal vodja, četudi ni bil najboljši igralec,« je dejal. »A tako velike kariere nisem pričakoval.«

Jokić je trdil, da je sicer potreboval premor, ni pa bil na tem, da bi košarko popolnoma opustil.

»Nisem bil tako blizu odločitvi, da košarko opustim, ker sem še vedno rad igral zunaj, na prostem, in sem še vedno užival v sami igri,« je dejal. »Ne bi je popolnoma opustil, ker imam ta šport res rad in v njem uživam. Razmišljal sem, da se bom prej ali slej že vrnil h košarki, ampak v tistem trenutku mi je bilo zanj vseeno.«

Poleg tega ni bil tako zelo prepričan, da je bila njegova neuradna ekipa – Branislav, Isidor in Vlada – res tako popolnoma osredotočena na to, da ga motivira.

»To sicer govorijo, ampak mislim, da je bil to samo izgovor, da so popivali in se imeli fino,« je povedal Nikola.

Isidorjeva ekipa je v poletnem času trenirala dvakrat na dan. Po čudnem naključju je jutranji trening skoraj vedno potekal na hipodromu – na zloglasni »pisti«, kjer je Nikola treniral konje.

Tam je imel Nikola jasne prioritete: Konji so na prvem mestu. Kondicijske priprave njegove ekipe niso tako pomembne.

Ko so njegovi soigralci tekali po zunanji strani peščene proge, je Nikola na notranji strani treniral konje.

Prizor je bil absurden; soigralci niso mogli verjeti.

Med nekim jutranjim treningom so Nemanja in drugi soigralci Nikolo prosili, če bi treniral z njimi.

Njegova fizična pripravljenost bi možnosti njihove ekipe povečala in njihov potencial dvignila na višjo raven. Morali so ga pripraviti k teku.

Nikola je v svoji sarkastični maniri trmasto opomnil prijatelje, da nimajo kaj dosti vpliva na njegovo početje. Za hip je spustil noge z vprege, ki jo je vozil, in se delal, kot da teče s soigralci.

To je bilo največ, kar so dosegli. Delal je, kar se mu je zahotelo.

Prizor je bil kot miniaturno vesolje njegovega odnosa s soigralci. Oni so trdo trenirali; on se je ukvarjal s konji. Oni so poleti tekli; on ni. Zato so bili upravičeno nejevoljni, da je Nikola kljub slabi udeležbi na treningih in slabi telesni pripravljenosti dobival igralne minute, nekateri med njimi pa ne. Je pa res, da so ga imeli vsi radi; bil je zabaven in nesebičen. In seveda so si vsi najbolj od vsega želeli zmagovati in bilo jim je jasno, da Jokić pri tem lahko pomaga. To je bilo tisto nelagodno ravnovesje, ki ga je Isidor kot trener moral doseči.

»Če mi je Nikola za kaj hvaležen, potem mi je lahko za to, da sem našel način, kako to izpeljati,« razlaga Isidor.

Isidor je imel še druge težave v zvezi s treningi na hipodromu. Krog je bil tako dolg, da fantov ni mogel dovolj dobro nadzorovati. Ko je zakričal, se je njegov glas porazgubil, sporočilo pa ni prišlo do cilja. Med poletnimi treningi se je včasih po stezi vozil s kolesom. Nekoč so na hipodrom na ogled treninga povabili starše. Med občinstvom je bila tudi Nikolova mama Beba.

Po besedah Nikolovega botra Nebojše Vagića je bila ona steber družine. Glas te skromne, inteligentne in stvarne ženske je pogosto odzvanjal v Nikolovi glavi.

»Ona jih vedno znova opomni, kje se je vse skupaj začelo,« je dejal Nebojša. »To vedo. Tega ne moreš pozabiti. Niso se rodili s srebrno žlico v ustih.«

Beba je čutila, da je Isidorju čedalje bolj neprijetno ob dejstvu, kako malo pozornosti njegova ekipa, sploh pa njen sin, posveča telesni pripravljenosti. Skušala ga je pomiriti.

Tistega dne je rekla nekaj, kar je v Isidorjevi glavi odmevalo še več kot desetletje.

Dejala je: »Trener, zakaj se tako vznemirjaš? Nikola bo nekega dne šel v NBA in bo kupil ta hipodrom.«

3. poglavje

Naraščajoča bolečina

Zgodba o Jokiću kot perspektivnem košarkarju se je v lokalnem okolju čedalje bolj širila, zunaj Somborja pa so še vedno obstajali zdravi pomisleki.

V sezoni 2009/2010 so tedaj štirinajstletnega Nikolo in njegovega soigralca Petra Potkonjaka na Isidorjevo priporočilo povabili v Beograd na tabor državne reprezentance. Oba sta bila uspešna na regionalnem taboru in sta si s tem prislužila vabilo na prestižni dogodek, kjer so ponavadi prisotni vsi najboljši klubi, njihovi trenerji pa prežijo na talentirane igralce, bodoče zvezdnike.

Tabor se je začel ob pol osmih zjutraj, kar je pomenilo, da je bilo v Somborju treba vstati ob treh. Bilo je zgodaj, a je priložnosti in pomembnost dogodka to odtehtala. Omenjena skupina se je zbasala v avto in se namenila na jug, proti Beogradu. Ker je šlo za potencialno pomembno stvar, zunanjih trenerjev in staršev niso povabili zraven. Zbrali so se obetavni igralci iz obeh najbolj cenjenih srbskih klubov, Partizana in Crvene zvezde, pa tudi iz manjših, a še vedno pomembnih klubov, kot sta FMP in Hemofarm. Trenerji iz teh klubov so z mladimi talenti izvedli dva treninga, enega dopoldne in enega popoldne.

Ob pol šestih popoldne je Isidor nestrpno čakal v avtu pred telovadnico, da izve, kako je potekal dan. Njegova fanta sta dobila pozornost, ki sta si jo zaslužila.

Ko sta prišla do avta, je bilo vse tiho.

Najprej je mislil, da sta se njegova dva najboljša igralca sprla v navzočnosti članov državne reprezentance.

Sta si s prepirom zaprla vrata?

Nazadnje sta le spregovorila.

»Trener, zgodaj sva vstala, da sva lahko prišla sem, pa sploh ne veva, zakaj smo prišli,« sta mu dejala. »Na takšne treninge v Beograd ne bova več hodila. Bolje je trenirati v Somborju.«

Peter je razložil, da je igral samo dve minuti na tekmi za trening. Nikola je sedel na rezervni klopi in dobil samo minuto in pol. Od potovanja, ki je toliko obetalo, ni bilo nič.

To ni bilo zadnjič, da je bil Nikola razočaran.

Isidor je zaradi sestankov v Caffēju Hilton še kako dobro poznal Nikolovo psihično stanje. Ko je ta nekoč kasneje še kot najstnik šel na desetdnevni košarkarski tabor na Zlatiboru (in ga preživel), je bil to razlog za proslavljanje.

Na prejšnjem taboru v Studenici se mu je zdelo vse tako brez zveze, da so ga starši morali priti iskat iz več ur oddaljenega Somborja. V Zlatiboru je ob obilici prigovarjanja domačih vsaj zdržal do konca.

Na tem taboru je bil prisoten predstavnik Partizana, enega izmed dveh najbolj cenjenih beograjskih klubov, ki so ga povabili, da oceni Jokića. To bi bil lahko še en prelomni trenutek v Jokićevi karieri. Najboljši srbski klub ga je prišel pogledat, če bi si v prihajajočih letih morda zaslužil profesionalno pogodbo.

Na balkonu nad igriščem je čez ograjo slonel Partizanov trener Goran Tadić in brez dlake na jeziku povedal, kaj si misli.

»Zaradi tega fanta ste me poklicali? Niti na igrišče ne grem. Takšnih imamo v Beogradu, kolikor hočeš,« se je Isidor spominjal Tadićevih besed.

Samo nekaj let pozneje, ko se je Jokić uveljavil pri beograjski Megi, kjer je začel igrati pri osemnajstih, so Partizanovi predstavniki obžalovali svojo odločitev. Nekoč so imeli priložnost dobiti Jokića, pa so zafrknili.

Leta 2010 je celotna Nikolova ekipa sledila Isidorju v nov klub KK SO Koš.

Nikolov najboljši prijatelj Nemanja je v premoru med dvema sezonama treniral s svojim nekdanjim klubom, ko pa mu nekdanji trener Gradimir Marković, ki je potem postal predsednik kluba, ni dovolil, da tudi uradno postane član njegovega kluba, se je Isidor odločil, da preseli celotno ekipo.

»Mislim, da nas je Isidor razumel in da smo ga vsi dojemali kot svojega starejšega brata,« je povedal Jokić. »Kot skupina smo ga zelo spoštovali, on pa je res dobro skrbel za nas.«

V skupini so se stkale posebne vezi. Nikola ni imel bleščeče statistike in je bil redko najboljši strelec ekipe, vendar so njegovi soigralci radi igrali z njim. V resnici zaradi tega, ker je žogo vedno podal. Z njim so radi igrali celo na treningih, ker ni bil sebičen, bil pa je zelo tekmovalen. Brez večjih težav so mu odpustili počasnost in »špricanje« treningov. Ker je bil sproščen in je vse obrnil na šalo, je bilo še toliko lažje.

Nikola je blestel v vseh športih, pa najsi je bila to odbojka, nogomet, namizni tenis ali košarka. V vsakem tekmovalnem okolju si je želel zmagati. Zdelo se je, kot da mu je koordinacija, ki jo je razvil v enem športu, koristila pri vseh drugih.

»On se je že rodil nadarjen,« je dejal Lonki, njegov soigrallec in prijatelj od drugega razreda.

Si je pa s to nadarjenostjo, pogosto v kombinaciji z navihanostjo, včasih nakopal težave.

Na treningih – kadar je Nikola prišel – je Isidor vztrajal pri urjenju osnovnih veščin. Cilj enega od treningov napada je bil, da igralec petnajstkrat zapored poda žogo z obema rokama. Nikola si ni mogel pomagati.

V desetem poskusu je enoročno zalučal žogo proti soigralcu. Isidor je ustavil trening in jima ukazal, naj začneta znova. V naslednjem krogu je Nikola stvar ponovil. Nemanja

se spomni, kako je bilo Isidorju vsega dovolj in je postavil ultimat.

»Kdor bo podajal z eno roko, gre v garderobo,« je dejal trener.

In je že letelo.

Takoj naslednjič, ko se je Nikola dotaknil žoge, jo je zalučal v svojem značilnem slogu z eno roko. Isidor je držal besedo, kar je pomenilo konec Jokićevega treninga.

V štirih letih, kolikor sta bila skupaj – kar je najdaljše obdobje, ki ga je Jokić pred prihodom v NBA preživel z enim trenerjem – ga je Isidor pošiljal s treningov, ker ni hotel teči, ker ga je biksal z alkoholom in ker je preizkušal meje njegove avtoritete. Podaje, zaradi katerih so ga nekoč metali s treningov, pa so bile enake tistim, s katerimi je pozneje spravljaval obup nasprotno obrambe.

Čeprav je Jokićevega slava morda zameglila Lonkijev spomin, pa vsaj delcem opisa naslednjega dogodka lahko verjamemo. Gre za tekmo, ki so jo odigrali leta 2011.

Po njegovih besedah je KK SO Koš na neki tekmi v Futogu tako nadigral svojega tekmeca, da je v tretji četrtini vodil za 40 točk. Ker je bila tekma odločena, je Nikola sredi te četrtine šel v garderobo, se preoblekel in odšel iz telovadnice. Z očetom sta šla na konjske dirke.

Njegovih veščin v telovadnici niso več potrebovali.

Isidor se spominja manj dramatične, a ravno tako komične različice tega dogodka. Da bi kar najbolj izkoristili telovadnico in privarčevali, so se s Futogom dogovorili za dve zaporedni tekmi. KK SO Koš je bil boljše ekipa in je zato potovala z manjšim številom igralcev. Na prvi tekmi so »deklasirali« nasprotnika z rezultatom 114 – 61. Ker ni bilo več pravega razloga za igro, je Jokić stopil do Isidorja.

»Oprosti, trener, ampak mi smo veliko boljši od teh fantov,« mu je dejal. »Jaz grem na konjske dirke.«

Konjske dirke so vedno potekale ob nedeljah popoldne, medtem ko so bile košarkarske tekme v nižjih starostnih skupinah na sporedu ob nedeljah dopoldne.

»Včasih sem ga moral peljati na hipodrom celo med polčasom, da le ni česa zamudil,« je povedal Branislav.

Čeprav obstaja zapisnik, ki potrjuje Isidorjevo različico dogodkov, pa obe interpretaciji ponazarjata bistvo Jokićevega pristopa. Povedano drugače: brez motivacije in tekmovalnega okolja ni bil nič bolj koristen kot kakšen rezervni igralec. Če si tekma ni zaslužila njegovega časa, je vsem okoli sebe to dal vedeti. Če je imel občutek, da na neki neenakovredni tekmi igra več, kot je treba, se je pogosto zgodilo, da si je nabral nekaj poceni osebnih napak in tako pospešil odhod na rezervno klopo.

Vedno je bil samosvoj in se za to ni opravičeval.

* * *

Nikola nikoli ni bil podoben svojim soigralcem. Bil je višji in težji.

Slabe prehranjevalne navade in izogibanje treningom niso pripomogli k boljši telesni pripravljenosti. Jokićeva postava je govorila svojo zgodbo.

Njegove mere so bile pomemben dejavnik pri tem, kaj so si nasprotniki in lovci na talente mislili o njem. Nekaj je bilo jasno in tega se ni dalo spregledati: na zunaj ni bil podoben obetajočemu profesionalnemu igralcu košarke, kar je seveda vplivalo na to, kako so ga ljudje dojemali in kako je gledal sam nase.

Po Isidorjevih besedah je Nikola, tako kot vsak najstnik, veliko razmišljal o svojem telesu. Njegove skrbi so se začele v sezoni 2010/2011, ko so njegovim vrstnikom že začele rasti mišice, on pa je bil še vedno debelušen.

V tej sezoni je Jokić čakal v garderobi, dokler ni ostal sam. Šele ko so vsi soigralci odšli na igrišče, se je preoblekel v košarkarsko opremo.

Takrat je bil star petnajst let. Ni si težko predstavljati najstniškega divjanja hormonov in slike lastnega telesa, ki se ti plazi v podzavest. Nikolov fizični razvoj je bil pozen.

Po Isidorjevem pripovedovanju si je eden od pomočnikov pred neko domačo tekmo v tisti sezoni privoščil preveč. Ko se je Jokić pred tekmo preoblačil, se je ta pomočnik trenerja začel norčevati iz njegovega telesa in ga zbadati.

»Joški in pekarna,« mu je dejal. »Joški in pekarna.«

Jokić je šel iz garderobe proti klopi za rezervne igralce, v očeh pa so se mu nabirale solze. Ko je Isidor izvedel, kaj se je zgodilo, mu je zavrela kri. Pomočniku je prepovedal še kdaj stopiti v garderobo in mu zabičal, naj z Jokićem ne spregovori niti besede več.

»Kreten,« je dejal Branislav. »Zaradi tistega zbadanja ni smel več imeti stikov z Nikolo ... Nespameten kot je bil, je mislil, da ga lahko zbada.«

Je pa tisti pomočnik trenerja živel v isti zgradbi kot Jokići, zato so se pogosto videvali.

»Dejal sem mu, da jih bo fasal, če bo nadaljeval s temi neumnostmi,« je povedal Branislav. »Čez nekaj let se je v medijih hvalil, da je bil Nikolov prvi trener. Dejal sem mu, naj moje družine ne omenja več v javnosti.«

Tisti pomočnik je po Isidorjevih besedah šel še korak dlje. Bil je navijač Partizana in je po tistem, ko se je iz Jokića norčeval, poskrbel, da je predstavnik Partizana prišel na tabor na Zlatibor, kjer so Nikolo ocenili kot neperspektivnega.

Omenjeni trener si je skušal pripisati zasluge, da je odkril Jokića, potem pa si je s sklicevanjem na Nikolov razvoj skušal dvigniti ugled pri drugih igralcih. V resnici je imel zelo malo opraviti z njegovim razvojem. Kvečjemu ga je zaviral.

Trenerjevo početje je bilo nezaslišano, drži pa, da je Nikolo njegova postava res ovirala na igrišču.

»Vse to je pripomoglo, da je skušal nekatere stvari v napadu in obrambi narediti drugače,« je pojasnil Isidor.

Primoralo ga je, da je igro začel dojemati drugače. Da je prevzel navade napadalcev. Da je preračunljivo tvegalo na podlagi nasprotnikovih namenov. Da je prežal na morebitne priložnosti.

Ekipa je z Jokićem na položaju centra postavila consko obrambo in s tem skušala prikriti njegove slabosti v obrambi. Isidor se je zavedal, da Nikola ni ravno okreten. Takšna taktika pa mu je omogočala, da je pokrival prostor, pobiral odbite žoge in jih pošiljal v napad. Conska obramba ga je teoretično gledano ščitila, istočasno pa je okrepila še eno bistveno Nikolovo lastnost: inteligentnost. Takoj ko je Isidor razložil osnovne zahteve, je Jokić že začel postavljati podvprašanja.

Kdo rotira v tej postavitvi? Kdo je zadolžen za hitre podaje?

Medtem ko so ostali člani ekipe skušali doumeti osnove conske obrambe, je Jokić že razmišljal o njenih odtenkih. A ko je prišel do odbite žoge, je bilo seveda vse mogoče. Lahko je krenil v hiter protinapad ali podal čez celo igrišče, lahko pa je seveda tudi obstal na mestu.

»Ko je žogo podal, je začel teči na drugo stran igrišča,« je povedal Isidor. »Včasih se je zgodilo, da smo že dosegli koš in tekli nazaj v obrambo, ko je on še vedno skušal priti v napad.«

Nikola je objektivno gledano imel neke omejitve zaradi telesne zgradbe, druge pa si je nakopal sam. Njegova trma, ki se je kazala na seznamu prisotnosti na treningih in vztrajanju pri podajah z eno roko, se je poznala tudi na tekmah. Če se je komu na tribuni zdelo vredno dajati predloge, je obstajala velika možnost, da bo naredil nekaj povsem nasprotnega, samo da dokaže, kako malo mu je mar, kaj si mislijo drugi.

Če so mu na primer govorili, naj bo bolj borben, se je rad vkopal v napadalni polovici igrišča in čakal, da se igra vrne nazaj.

Med eno od domačih tekem je stal na črti za proste mete, ko je od Branislava dobil nekaj kritik.

Vrzi v višjem loku, mu je dejal.

Nikole niso zanimala očetova navodila.

»Oba prosta meta je vrgel skoraj do stropa dvorane,« je povedal Branislav. »Po tistem sem se malo umiril.«

Jokić je vedno igral po svojih načelih, čeprav je s tem marsikomu kljuboval. In tega se drži še danes.

4. poglavje

Okus uspeha

Nikolova generacija košarkarjev (letnik 1995) je bila odlična. Ker so v Srbiji mlajši pogoni razdeljeni v dveletne starostne skupine, je prišel v skupino z otroki letnik 1994. Čeprav so bili starejši, pa niso bili tako nadarjeni. Igranje z letnikom '94 je za Nikolo pomenilo korak nazaj.

Večji del sezone 2010/2011 je zato igral v razvojni ekipi.

»V to skupino smo ga predstavili, ker smo ga skušali zbuditi,« je razložil Isidor.

Ko se je bližal zaključni turnir regionalnega tekmovanja, je njihov glavni trener odstopil in kazalo je, da se ga ekipa sploh ne bo mogla udeležiti. A je vskočil Isidor, prevzel ekipo in vanjo vključil Nikolo. Povsem nepričakovano so osvojili naslov prvakov.

Naslednja sezona, ko je bil Nikola že v prvi ekipi, je prinesla še več zadovoljstva. KK SO Koš se je sprehodil skozi redni del sezone. Novosadsko Vojvodino (Nikolov naslednji klub) so doma premagali za 50 točk, na gostovanju pa za 20. Celo sezono, do izločilnih bojov zadnjih štirih ekip vojvodinskega regionalnega prvenstva, so ostali neporaženi.

Potem je bila spet na vrsti Vojvodina iz Novega Sada. V tretjem poskusu ji je končno uspelo streti KK SO Koš. Vendar se je Nikolovi ekipi zaradi sistema tekmovanja uspelo uvrstiti naprej. Osvojili so naslov prvakov Vojvodine za kadete.

»Isidor je bil v tistem času najboljši,« je povedal Nikola, ki je s svojim bivšim trenerjem še vedno v prijateljskih stikih. »Veliko nas je naučil in dobro smo igrali. Bili smo močno

povezana družina. Razumel nas je. Mislim, da smo do njega gojili ogromno spoštovanje.«

Fotografija, na kateri proslavljajo naslov, je zgovorna. Nekateri fantje žarijo od veselja, Nikola pa ima na obrazu samo rahel nasmeh. V zadnji vrsti je pet fantov objetih čez rame, Nikola pa ima – morda kljubovalno – roki prekržani pred seboj.

Vsi so pozirali za fotografijo s kolajnami okoli vratu, a se je svetloba bleščeče odbijala samo od ene – Jokićeve.

To je bil prelomni trenutek Nikolove kariere. Štiri leta pred tem je skoraj opustil košarko; treningi in z njimi povezani napori so bili enostavno preveč. Po tej tekmi pa je v sebi nekaj začutil. Spoznal je, da če stvari vzame resno, ga v košarki čaka kariera. Liga NBA je bila takrat morda še oddaljena in zunaj dosega, a dokazov, ki so potrjevali možnost profesionalne poti, je bilo več kot dovolj. Zavedal se je, da se spleča slediti temu cilju.

* * *

Omenjeno kadetsko prvenstvo je bilo aprila 2012, Isidor pa je še pred začetkom poletja načrtoval preizkušnjo za svojo ekipo.

KK SO Koš ni imel članske ekipe. Z jedrom iz kadetske ekipe in nekaj starejšimi igralci je sestavil moštvo, ki bi se udeležilo poletnih kvalifikacij za napredovanje v člansko ligo.

Z ekipo je odpotoval v Novi Sad na tekmo proti Slaviji, katere član je bil Dušan Domović Bulut, 1,91 metra visoki branilec, ki je bil, sodeč po podatkih Fibe, nekoč najboljši košarkar na svetu v igri tri na tri, pozneje pa je nastopal v ameriški ligi Big 3, ki jo je ustanovil glasbenik in igralec Ice Cube.

Nikoli je bilo takrat komaj sedemnajst let in je bil deset let mlajši od Buluta. Tekma je bila napeta, a je bil KK SO Koš

za dve točki prekratek. Nikola je bil po tekmi besen. Bil je prepričan, da so jih sodniki ogoljufali. Bulut ga je skušal potolažiti in mu je izkazal spoštovanje, ki ga je začutil do njega.

»Ne vznemirjaj se, se pač zgodi,« je Bulut dejal vzhajajočemu zvezdniku. Ni pomagalo. Nikola je bil še vedno jezen.

Strahinja, Nikolov orjaški starejši brat, je bil med tekmo na tribuni. Tam je bil tudi Ljuba Aničić, glavni trener novosadske Vojvodine. Skupaj sta skovala načrt za Nikolovo naslednjo postajo in dosegla dogovor, da kariero nadaljuje v Novem Sadu.

»Omenjeni turnir si je ogledal moj starejši sin Strahinja, ki je živel v Novem Sadu in je košarko opustil zaradi poškodbe,« je povedal Branislav. »Dejal je, da mora Nikola ,iti naprej' in tako je odšel najprej h KK Vojvodina, nato k beograjski Megi in tako naprej.«

Strahinja je vztrajal, Nikola se je upiral.

»Jokal je,« je povedal Isidor.

To ni imelo nobene povezave z bolečim porazom. Ni bil pripravljen zapustiti Isidorja in soigralcev iz Somborja.

Tudi Branislav je nasprotoval selitvi. Caffè Hilton je dosegel velik napredek v smislu Jokićeve zavzetosti za trening. Poleg tega je ekipa začela dobivati rep in glavo. Branislava je skrbelo tudi to, da bo njegov najmlajši sin Nikola odšel od doma in zaživel življenje profesionalca brez njegovega nadzora.

»Nikola je oboževal svoja brata, ki sta zaradi košarke prav tako odšla od doma, eden v Subotico (Strahinja) in drugi v Vršac (Nemanja),« je povedal Branislav. »Nikolov odhod v Novi Sad in potem k Vojvodini ni bil lahek niti zame niti za mojo ženo, saj je bil pred tem vsak konec tedna namenjen teknam sinov. Prav tako nisva želela, da bi še tretji sin odšel od doma.«

Za Branislava je bilo neznank preveč.

»Po enem ali dveh mesecih se bo vrnil v Sombor in bo za vedno izgubljen,« je Branislav dejal Isidorju.

A Strahinja je bil dovolj samozavesten in nepopustljiv. Razmišljal je o Nikolovi karieri in je bil trdno odločen, da ne bo dopustil, da se njegov mlajši brat spotakne.

MIKE SINGER

Nikola Jokić

Nikar tako resno

PREVOD | **Simon Demšar**

✱ knjižna zbirka Žametna Beletrina

UREDNIKA ZBIRKE | **Branka Fišer**

UREDILA | **Branka Fišer**

LEKTURA | **Stanislava Paradiž**

KOREKTURA | **Jerneja Katona Zajc in Tjaša Lešnik**

NASLOVNICA | **po originalu priredila Jana Kuharič**

OBLIKOVANJE NOTRANJJIH STRANI | **Polonca Strman**

PRELOM | **Jana Kuharič**

TEHNIČNI UREDNIK | **Marko Hercog**

IZDAJATELJ | **Beletrina, zavod za založniško dejavnost,**

Neubergerjeva 30, 1000 Ljubljana,

www.beletrina.si **Beletrina**

DIREKTOR ZALOŽBE | **Mitja Čander**

PROGRAMSKI VODJA ZALOŽBE | **Aleš Šteger**

GLAVNI UREDNIK | **Urban Vovk**

NAKLADA | **1500 izvodov**

Ljubljana, 2025